

GÜVENLİK VE SAVUNMA STRATEJİLERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ AYLIK BÜLTENİ

EYLÜL 2024

MİLLÎ MÜCADELEDE SİVAS -108 GÜN (02 EYLÜL-18 ARALIK 1919)

Ahmet Necip Günaydın'dan aktaran Prof. Dr. Fahri ERENEL

Millî Mücadelemizin dönüm noktalarından biri olan Sivas Kongresi'nin 105. yıldönümünü kutluyoruz. 2 yıl süre ile Sivas'ta görev yapma onuruna erişmiş bir kişi olarak bu önemli güne ilişkin kutlamalara katılmış ve kongrenin önemini bir kez daha yakından anlamak imkanına kavuşmuştum.

Aklımızda her zaman kongrenin başladığı 04 Eylül 1919 tarihi yer almaktadır. Ancak, Sivas kongresi öncesi ve sonrası ile her açıdan daha kapsamlı incelenmesi gereken bir süreçtir. Kongrenin gerçekleştirildiği, 04 -11 Eylül 1919 tarihi ile ilgili birçok belgeye sahibiz. Yaşananları büyük ölçüde biliyoruz. Ancak daha fazla bilgi sahibi olmadığımız Atatürk'ün Sivas'ta kaldığı 108 günlük sürede neler yaşandığıdır.

Sivas, Atatürk'ün Ankara'dan sonra en uzun süre kalarak Millî Mücadeleyi yönettiği bir şehirdir. Atatürk, bu şehirde Millî Mücadele'nin yol haritasını da şekillendirmiştir. Bu kongrede alınan kararlar, usul ve esas olarak demokratik ve milli bir devletin habercisi olmuş, kongre ile Türk Milleti kendi kaderine el koymuş, vatanın bölünmez bütünlüğü ve tam bağımsızlık hedefi ile İstiklal Savaşı'nın esasları ortaya konulmuştur.

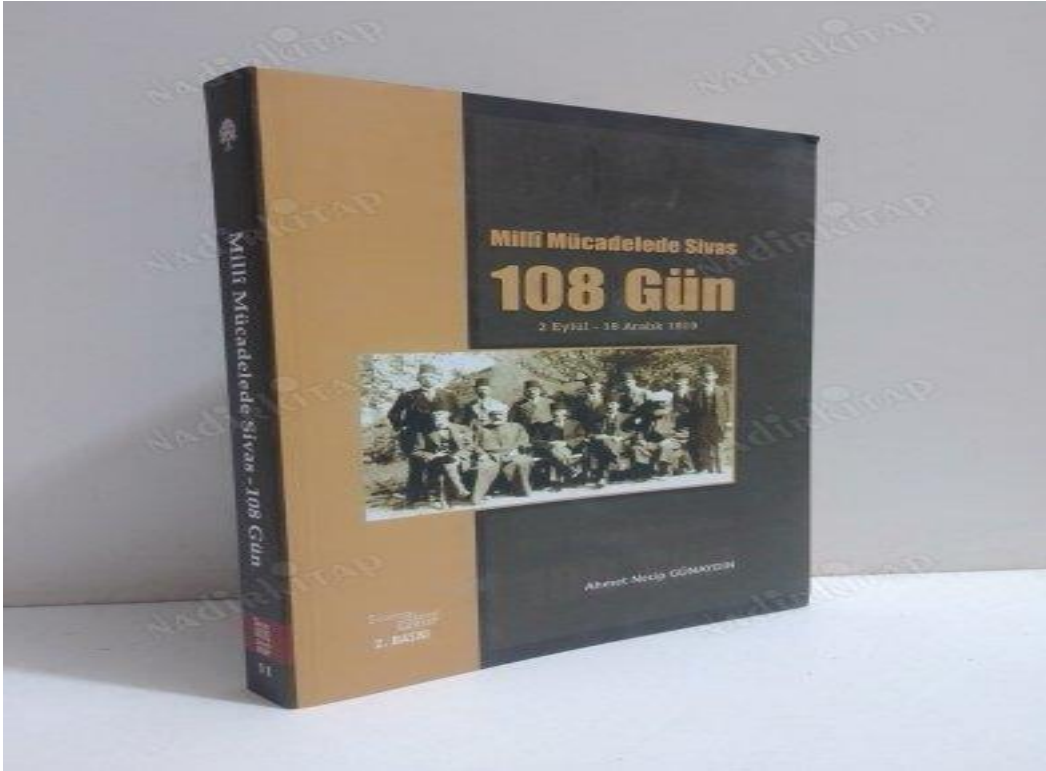
Bu yazıda, Değerli Hocam Ahmet Necip Günaydın'ın Atatürk'ün Sivas'ta kaldığı 108 günlük süreçte yaşananları kaynaklara dayanarak ortaya koymuş olduğu "Millî Mücadelede Sivas -108 Gün (02 Eylül-18 Aralık 1919)" adlı eseri tanıtmak ve bu eserden bazı bölümleri Sizlerle paylaşmayı hedefledim.

Ahmet Necip Günaydın,1955 yılında Sivas'ta doğmuş, ilk, orta ve lise eğitimini memleketinde tamamlamıştır. Bursa Eğitim Enstitüsü mezunudur. Anadolu Üniversitesi Tarih bölümünde lisans, İnönü Üniversitesi Yakınçağ Tarihi Bilim dalında yüksek lisansını tamamlamıştır. Sivas'ta çeşitli liselerde tarih öğretmenliği yapmıştır. Halen Cumhuriyet Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarih Bölümünde okutman olarak görev yapmaktadır. Millî Mücadelede Sivas ve Mustafa Kemal Paşa, Erzurum Kongresine Katılan Sivas Vilayeti Delegatesi, Millî Mücadelede Sivas ve Sivas İstiklal Gazetesi adlı eserleri bulunmaktadır.

Eser,2009 yılında, Sivas Valiliğince "Sivas 1001 Temel Eser" serisinin bir kitabı olarak yayınlanmıştır.392 sayfa ve 4 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde "Sivas Kongresi Öncesi Gelişmelere", 2nci bölümde "Sivas Kongresi ve Bu Süreçte Yaşananlara", Üçüncü bölümde

“Sivas Kongresi Sonrası Gelişmelere”, 4ncü bölümde ise “Millî Mücadele’de Sivas ile İlgili Araştırma Yazıları ve Anıları”na yer verilmiştir.

Kongre için Sivas’ın seçilmesi Amasya’da kararlaştırılmış ve Amasya Genelgesi ile de açıklanmıştır. Sivas’ın seçilmesinde; işgallerden uzak ve bir işgalin yapılma olasılığının nerede ise imkansız olması, Sivas’taki askeri ve sivil bürokrasinin vatansever kimselerden oluşması, Sivas’ta bulunan Üçüncü Kolordu’nun güvenlik açısından önem taşıması, yurdun dört bir yanından gelecek delegeler için ulaşımın kolay olması, etrafı dağlarla çevrili Sivas’a giriş ve çıkışları kolayca denetlenebileceği, Müdafaa-i Hukuk Teşkilatı’nın etkin varlığı, şehir halkının tamamına yakının Türkmenlerden oluşması etlen olduğu söylenebilir.

Atatürk, Erzurum kongresine gidişi sırasında Amasya üzerinden Tokat’a gelmiş ve 27 Haziran 1919 tarihinde Sivas’a ulaşmıştır. Sivashlılar tarafında coşku ile karşılanmış ve geceyi Kolordu Karargâh binasında geçirmiştir.

Erzurum Kongresi 07 Ağustos 1919 tarihinde sona ermiş olmasına rağmen Atatürk ve Heyet-i Temsiliye’nin Sivas’a hareketleri gecikmiştir. Parasızlık ve Sivas Üçüncü Kolordu Komutanı’nın henüz güvenlik önlemlerini tam olarak alamamış olması gecikmede rol

oynamıştır. Güvenlik önlemlerinin alındığını bildirilmesi ve Erzurum Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti aktif üyelerinden Emekli Binbaşı Süleyman Bey'in verdiği 900 lira ile ihtiyaçlar giderildikten sonra yola çıkabilmişlerdir.

Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşlarının nasıl çıkmazda olduklarını fark eden Süleyman Bey'in söylediği sözler ibret doludur.

“Çocuklar benim tasarruf edilmiş 900 liram var. Ben altmış yaşını geçmiş bir adamım. Allah'ın rızasından, milletin selametinden başka dileğim yok. Ben bu parayı size veririm. Bu parayı verdiğimi ne paşa ne de başka hiçbir kimse bilmeyecek. İleride Müdafaa-i Hukuk'un parası olursa verisiniz. Olmaz ise helal olsun. Ben devletin verdiği emekli aylığı ile geçinir giderim”.

Atatürk, Erzurum Kongresi sonrası ise 02 Eylül 1919 günü Sivas'a ikinci defa gelmiştir. Sivas'a gelişlerinde, TBMM'de Sivas Milletvekilliği de yapan Rasim Başara anılarında, 02 Eylül günü Sivas'a gelen Mustafa Kemal Paşa'yı şu sözlerle anlatmıştır: “Mustafa Kemal Paşa'nın o günkü kıyafeti hala gözümün önündedir. Hâkî renkte sivil bir avcı elbisesi, başında kalpak, göğsünde harp madalyası taşıyordu”. Üçüncü Kolordu Komutanı Selahattin (Köseoğlu) “1919 Sivas Kongresi ve Netayici (Sonuçları)” adlı yayınlanmamış eserinde kongre günlerinde alınan güvenlik önlemlerini kapsamlı bir şekilde anlatmaktadır. Atatürk ve arkadaşları ile Heyet-i Temsiliye Üyeleri kongre binasında (Mekteb-i Sultani) kalmışlardır. Sadece Bekir Sami Bey evinde ikamet etmiştir. Kongre üyeleri en çok fasulye, pilavdan ibaret okul yemeği ile karınlarını doyurmuşlardır.

Kongre günlerinin muhabere memurlarında Rıfat Bey anılarında,” Atatürk akşamları Rauf Bey yanında olduğu halde Yıldızlıçeşme’ye kadar yaya olarak halk arasında gezer ve liseye dönerdi. Telgrafhanemiz ise, Paşa’nın en çok girip çıktığı dairelerdendi. Bizim tahta sandalyeler üzerinde oturmayı çok severdi. Maiyetindeki arkadaşları ile şeref verir. Saatlerce kalırdı” şeklinde gözlem ve hatırasını anlatmaktadır.

4 Eylül 1919 Perşembe günü saat 14.00’da başlayan kongrenin gündemi;

-Başkanlık Kurulu’nun seçimi

-Erzurum Kongresi Tüzüğü ve bildirisinin Sivas Kongresi tarafından değiştirilerek önerilmesi ve tartışmaya sunulması

-Kongre delegelerinden 25 kadar delegenin hazırladığı muhtıranın tartışma ve görüşülmesi

-Delegelerin öneri ve dilekleri başlıklarından oluşmuştur.

Üyeler ayrıca Kongrede üzerinde uzlaşılan bir metin üzerinden yemin etmişlerdir.

10 Eylül 19199 günü kurulacak teşkilatın maddi ihtiyaçları üzerinde durulmuş, delegeler güçleri oranında yardımda bulunmayı kararlaştırmışlardır. Ayrıca, hafta da 2 gün yayınlanmak üzere “İrade-i Milliye” adıyla bir gazete çıkarılmasına karar verilmiştir.

Aziz Vatanımızın kurtarıcısı, Cumhuriyetimizin Kurucusu Atatürk’ün; “Memleketi bu müthiş badireden kurtarmak için yalnız bir kuvvetin temini lazımdır: Milletın Birliği” şeklindeki ifadesi, başlatılan bağımsızlık mücadelesinin özünü en iyi şekilde yansıtmaktadır.

SORU VE CEVAPLARLA TÜRKİYE’NİN BRICS ÜYELİK BAŞVURUSU

GÜVSAM Müdürü Prof. Dr. Fahri Erenel

1-Amerika Birleşik Devletleri’nin Ukrayna’yı NATO’ya alma vaadiyle felakete sürüklediği belirtiliyor. Sizce ABD bu girişimiyle esas olarak Rusya’nın bölgedeki etkisini azaltmayı mı amaçlıyor?

ABD’nin, SSCB’nin 1991 yılında dağılmasını fırsata çevirerek başlattığı NATO’yu doğruya doğru genişletme ve Rusya’yı çevreleme hamlesinin savaşa dönüştüğü son noktadır Ukrayna-Rusya savaşı. Rusya liderliğine verdiği genişlememe sözünü bir kenara atarak Ukrayna ve Gürcistan’da başlattığı Rusya hedefli Soroscu renkli devrimlerle yıpratmaya çalıştığı Rusya’nın sert tepkileri karşısında yok olma pahasına vekil güç olarak Ukrayna’yı sahaya sürdüğü savaşın adıdır Ukrayna-Rusya savaşı.

Almanya Eski Şansölyesi Merkel’in “Minsk anlaşması Putin’i uyutma hamlesi idi” sözü ABD ve takipçilerinin hedeflerinin ne olduğunu açıklamaktadır.

ABD, doğruya doğru genişlemede eski Varşova Paktı ülkelerini saflarına çekmeyi başarsa da Ukrayna için aynı hızla hareket etmemiştir. Bu konuda Rusya’nın sert tutumu etken olabilese de asıl nedenin vaatlerle Rusya karşısına çıkarılacak Ukrayna’nın Rusya’yı iyice yıpratarak ABD’nin hegemonyasını sürdürmesini sağlaması olarak öngörülmektedir. Bu durum güvenliklerini sağlamaktan aciz Avrupa ülkelerinin de işlerine gelmiştir.

Her NATO zirvesinde Ukrayna’nın NATO’nun aslında bir üyesi olduğu belirtilmekte ancak iş resmiyete döküldüğünde söylemler eyleme dönüşmemektedir. NATO’nun meşhur ABD’nin işine geldiğinde kullandığı dördüncü madde Ukrayna’nın karşısına bir duvar olarak çıkmaktadır.

ABD’nin Rusya’yı yıpratma girişimi daha önce Gürcistan’ın toprak kaybı ile sonuçlanmıştı. Şimdi ise aynı akıbeti Ukrayna paylaşmaktadır.

2-Ukrayna’ya destek verip, onun NATO’ya girişini teşvik eden ABD’nin NATO’daki konumunu daha da güçlendirmek istediği ileri sürülüyor bu görüşü nasıl yorumluyorsunuz?

NATO zaten bir ABD projesidir. NATO'nun ABD'nin politikasına uygun olmayan bir eylem içerisinde bulunması mümkün değildir. ABD'nin Trump'ın Başkanlığı döneminde NATO ülkelerine karşı takındığı olumsuz tavır üzerine kendi güvenlik yapılanması (PESCO) odaklı çalışmalarını arttıran Avrupa, Biden'ın Başkanlığı döneminde başlatılan Ukrayna-Rusya savaşı ile tekrar NATO'nun güvenlik şemsiyesine sığınmış durumdadır. Savaş, NATO'da ABD hükümdarlığını pekiştirmiştir.

3.ABD, Ukrayna krizini alevlendirerek Avrupa'yı kontrol edip, Avrupa'nın güvenlik konularında bağımsız hareket etmesini engellemeyi amaçlıyor olabilir mi?

Avrupa Birliği 3 ayak üzerine kuruludur. Siyasi, ekonomi ve güvenlik. AB bugüne kadar ekonomi ve siyasi ayakta önemli gelişmelere imza atmıştır. Zayıf kalan ayak güvenlik mimarisidir. Bu mimariyi geliştirmeye yönelik yapılanmalara geçme konusunda çabalar artmış, stratejik pusula adı altında güvenlik konsepti ortaya konulmuş olsa da tam bir AB güvenliğinin tesisi için yetersiz kalmaktadır. Bunun en büyük nedeni AB ülkelerinin büyük kısmının aynı zamanda NATO üyesi olmalarıdır. Savaş, zaman zaman ABD'nin hükümdarlığından kurtulma yönündeki çabaları arttırmış olsa da Rusya gibi bir güç karşısında ABD olmadan çaresiz kalan AB ülkeleri NATO'nun ipine daha sıkı sarılmış görünmektedirler.

Seçim süreci sonunda Trump'ın kazanacak olmasının Avrupa güvenlik mimarisinde ciddi açıklara yol açabileceği endişesi NATO'nun Avrupalı üyelerinde hâkim olmaya başlamıştır. Hatta Trump'ın daha da ileri giderek NATO'yu ortadan kaldırma ihtimalide söz konusu olabilir. Bu ihtimali dikkate alan Başta Almanya olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinin, ülke topyekûn savunması kapsamında tedbirler aldıkları ve almaya devam ettikleri gözlemlenmektedir.

4. Zelenskiy, Trump'ın yeniden başkan olması halinde onunla çalışmanın "zorlu bir iş olacağını" söyledi. Bu durum Ukrayna'nın NATO'ya katılmasını zorlaştırabilir mi?

Trump'ın kendisine sorulan bir soru üzerine ben başkan olsaydım "Bu savaşa engel olurum" ve Başkan seçildikten sonra ise bu savaşı bitirme planı açıklaması dikkate değerdir.

Bu plan kapsamında, her iki ülkenin hızlı bir şekilde müzakere masasına oturmalarının önemli olduğu, "Ukraynalılara 'Masaya gelmelisiniz, eğer masaya gelmezseniz ABD'den gelen destek kuruyacaktır', Rusya Devlet Başkanı Putin'e de 'Masaya gelmek zorundasınız ve eğer masaya gelmezseniz, Ukraynalılara sizi sahada öldürmeleri için gereken her şeyi vereceğiz' ifadelerinin iletileceği" açıklaması yapılmıştır.

Diğer taraftan Trump'ın NATO'ya bakışı da olumsuzdur. Trump'ın Başkan olması halinde, NATO faaliyetlerine devam etse bile, bu kadar yıpranmış bir Ukrayna'nın NATO harcamalarını ve kuvvet yapısını olumsuz etkileyeceği dikkate alındığında, Ukrayna'nın çeşitli teşviklerle NATO kapısı önünde tutulmaya devam ettirileceği düşünülmektedir.

5- Ukrayna'yı NATO'ya katılmasını manipüle eden ABD bu girişiminden ekonomik bir fayda sağladı mı, sizce bu girişimlerin ABD ekonomisi üzerinde ne gibi etkileri olacak?

ABD, ekonomisinin kuvvet çarpanı savunma sanayisidir. ABD'nin küresel karar ve uygulamalarında bu sektörün işlevselliğinin daima dikkate alındığı bilinmektedir. ABD'nin doğrudan veya dolaylı katıldığı bir savaş ABD ekonomi çarklarının dönüş hızını daima arttırmıştır. İsrail-Hamas çatışması son örneklerden biridir.

Savaş nedeni ile Ukrayna'ya sağlanan askeri ve mali destek savunma sanayi çarklarını hızlandırmıştır. Rusya'nın askeri güç olarak durdurulamaması, Avrupa ülkelerinin harp silah ve araçlarına olan talebini arttırmıştır. Günümüzde sadece top mermisi örneğinden harekete edersek üretimin 3 vardiyaya çıkması ve buna rağmen üretimin yeterli olmaması bunun bir örneğidir.

Dünya üzerinde devam eden her savaş ABD ekonomisine can suyu katmaktadır.

ORMAN YANGINLARI ÜZERİNE

GÜVSAM Müdürü Prof. Dr. Fahri ERENEL

1.Hem dünyada hem ülkemizde özellikle son yıllarda çok fazla ve uzun süren yangınlar görmeye başladık. Bunun nedeni nedir? Bu yangınların kaynağı nedir? Yangın söndürme faaliyetleri neden çoğunlukla yetersiz kalıyor?

Küresel ısınma ve bu ısınmanın bir sonucu olarak ekstrem hava olaylarında artış ile insan faktörünün etkisi olduğu kuşkusuz. Karbon salınımı ve iklim ile ilgili sözleşmelerin gereğinin yerine getirilmesinde her gecikme adeta doğanın intikamı olarak yangın, sel, toprak kayması vb. şekilde bize geri dönmektedir. Ormanlık alanların değişik gerekçelerle yerleşim yeri haline dönüşümü, ormanlık alanların tahsisinde ve insan ile etkileşimin kontrolünde hatalar, enerji nakil hatlarının bakım ve kontrol yetersizliği, artan plansız ve kontrolsüz şehirleşme, planlama, organizasyon, koordinasyon denetim, anız yakımı, kontrol ve eğitim yetersizliği, dikkatsizlik, afet ve acil durum planlarının kağıt üzerinde kalması ve gerçeklikten uzak hazırlanması ise bu tür afetlerin etkilerinin katlanarak artmasına neden olmaktadır.

İstanbul İtfaiyesi'nin 2023 yılı İstanbul'da çıkan yangınlara ilişkin verilerine bakıldığında söndürülmemiş izmarit, kibrit, çakmak, ocak ve mangal ateşi, kıvılcım sıçraması, çocukların ateşle oynaması gibi nedenlere çıkan yangınların yaklaşık %32 gibi yüksek bir oranda olduğunu görülmektedir. Isı kaynaklarının amacı dışında kullanılması ikinci sırada yer almaktadır. Verilere göre her 21.6 dakikada bir yangın çıkmaktadır. İstatistikler insan faktörünün ön planda olduğu bir veri seti bize sunmaktadır.

Küresel verilerde yangınların büyük oranda insan kaynaklı nedenlerle çıktığını, sadece %4'nün doğal nedenlere dayandığını göstermektedir. Alan çalışmaları ve yayınlanan raporlar özellikle orman yangınlarının küresel ölçekte artacağını, daha sık ve şiddetli hale geleceğini vurgulamaktadır. Yine veriler yangın mevsimi olarak adlandırılan zaman dilimlerinde genişlemeye dikkat çekmektedir. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın araştırmasına göre ekstrem orman yangınlarının 2030'a kadar %14, 2050'ye kadar %30 ve 2100'e kadar %50 artacağı tahmin edilmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü istatistikleri de ülkemizde yangınların sayısı, sıklığı, ülke genelini kapsamı ve zarar verdiği alan boyutların da artışı göstermektedir. Bu durum ise müdahale kapasitesinin sınırlarını zorlamakta, ekiplerin odaklanmasını güçleştirmektedir.

2. Bu yangınların önüne geçmek için nasıl önlemler alınabilir? Hem vatandaşlara hem devlete hem de sivil toplum kuruluşlara ne gibi görevler düşüyor?

Denetim ve cezaların arttırılması, güvenlik kültürünün ana okullarından ve ev kadınlarından başlayarak yaygınlaştırılması, mahkûm ve tutuklulara da bu konuda eğitimler uygulamalı olarak verilebilir. Açık cezaevlerinde olan mahkumlardan müdahale ekipleri oluşturulabilir. Performanslarına göre ceza indirimleri vb. özendirici yöntemler geliştirilebilir.

Araç sürücülerinin içtikleri sigara izmaritlerini söndürmeden yer atıldıklarına şahit oluyoruz. Bu duruma şahitlik edebilmek için İstanbul'da boğaz köprülerinde geçmeniz yeterli olacaktır. Sayısız izmaritleri köprü üzerinde atılmış olarak tespit edebilirsiniz. Bu durumu karayolları üzerinde ve civarında da tespit etmeniz mümkündür. Orman yangınlarında veya yol kenarındaki otların tutuşmasında bu izmaritlerin önemli rol oynamakta olduğu kuşkusuzdur. Bu izmaritler aynı zamanda çevreye zarar vermektedir.

BUNDAN BİRKAÇ YIL ÖNCE OTOBÜSLER DAHİL HER TÜRLÜ ARAÇTA KÜL TABLALARI BULUNMAKTA İDİ. SİGARANIN OLUMSUZ ETKİLERİ DİKKATE ALINARAK KÜLLÜKLER KALDIRILMIŞTIR.OTOBÜSLER DIŞINDA ÖZELLİKLE OTOMOBİL GİBİ BİNEK ARAÇLARINDA KÜLLÜK YAPIMI VEYA BULUNDURUMASI ZOEUNLU HALE GETİRİLMELİDİR.

Araçlardan atılan cam, plastik şişeler başta olmak üzere plastik poşetler ve ambalaj kağıtları da yangınların çıkmasına neden olabilmektedir.

Orman Genel Müdürlüğü koordinesinde planlamalar yapılmakta, eğitimler verilmekte, araç, teçhizat ve malzeme alımı yapılmaktadır. Ancak, orman yangın sayısında artış, sıklık vb. nedenlere kapasiteyi çok zorlamaktadır. Orman'a bir fidan dikmenin geleceğimiz kurtarmak olduğu bilinci toplumuza büyük ölçüde yerleşmiştir. Ancak, dikilen fidanları korumak, bakımlarını ve ormanlık alanların dip temizliklerini yapmak konusunda kapasitenin arttırılması

gerektiği açıktır. Bu maksatla toplum tabanlı bir gönüllük anlayışı üzerine odaklanılarak gönüllü kapasiteleri arttırılmalı ve teşvik edilmeli, ormanlık alanların yakınlarında oturanlar için yangın ile mücadele yükümlülüğü getirilmeli, ABD'nin National Guard'larına benzer şekilde sivil gönüllülüğe dayalı görevi sadece afet ile mücadele olan, ayda bir veya iki defa bir araya gelerek eğitim ve tatbikatlar yapan birimler kurulmalıdır. AFAD'ın kurmuş olduğu afet gönüllük sistemi bu maksatla geliştirilebilir.

11 Eylül 2019 tarihli ve 30885 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan "Orman Yangınlarıyla Mücadelede Görev Yapan Gönüllüler Hakkında Yönetmelik" ile gönüllülük sistemi uygulamaya geçirilmiştir. Burada gönüllülerin mümkün olduğunca tehlikesiz ve organize olarak yangın soğutma çalışmalarına katılmaları düşünülmesine karşılık; asıl hedef yangınlarla yaşamayı öğrenmek, yangınların çıkmasına engel olmak ve yangınlara karşı duyarlılığın geniş kitlelere ulaştırılmasını sağlamak olmalıdır.

Sivil toplum kuruluşlarının ülkemizde büyük ölçüde deprem odaklı çalışmalar yaptıkları gözlenmektedir. Bu kuruluşların orman yangın konusuna odaklanması üzerinde durulmalıdır. Afet ve acil durum maksatlı sivil toplum kuruluşlarının AFAD tarafından her türlü afete müdahale konusunda mutlaka akredite olmaları sağlanmalı, yeterlilikleri tatbikat ve denetimlerle kontrol edilmelidir.

3. Teknolojiden yararlanarak bu yangınların önüne geçmek ya da anında müdahale etmek mümkün mü? Nasıl bir teknoloji gerekir?

Ülkemizde de afetlerde mevcut teknolojinin kullanımı giderek artmakta ve bu maksatla sistemler kurulmaktadır. Uzaktan algılama teknolojileri, uydu sistemleri, İHA'lar, kameralar, sensörler, orman yangını erken uyarı sistemi, meteorolojik erken uyarı sistemi, yangın yönetim sistemi, akıllı orman kapsülü, artan yapay zekâ kullanımı kullanılmakta olan teknolojiler arasında sayılabilir.

Özellikle evlerde ve KOBİ'lerde ev tipi yangın alarm sistemleri veya doğal gaz kaçaklarına karşı uyarı sistemleri kurulmalı, kontrolleri ihmal edilmemeli, yangın söndürme tüplerini evlerde bulundurulma ve kullanma alışkanlığı kazandırılmalıdır.

4. Yangın olan bir bölgede tahliye işlemleri nasıl olmalı? Hangi boyutta tahliyeler başlamalı?

Tahliye yangına en yakın ve tehlikenin en büyük olduğu bölgeden başlanmalıdır. Bu maksatla müdahale planları yapılırken tahliye planları da yapılmalıdır. Bölge halkına senaryolara bağlı olarak tahliye konusunda nasıl hareket edecekleri, hangi bölgelere gidecekleri ve ne yapacakları önceden bilgilendirilmelidir.

Öncelikle müdahale ekiplerinin işini güçleştiren ve zaman kaybına neden olan araç trafiği önlemeli ve araçların hatalı parklarına son verilmelidir. Acil müdahale yolu olarak belirlenmiş yola park eden araç sürücülerine karşı araç kullanma yasağı başta olmak üzere caydırıcı tedbirlere başvurulmalıdır. Özellikle dar sokaklarda park edilmemelidir.

Yangın bir kimyasal reaksiyon sonucu meydana gelmektedir. İlk aşaması yanma olarak adlandırılır. Yeterli oksijen, yanabilecek malzeme ve yakıcı maddenin bir araya gelmesi ile yanma olayı başlamaktadır. Yanma kontrol den çıkması yangına neden olmaktadır. İlk müdahalenin yanma aşamasında yapılması büyük önem taşımaktadır. Yanma olayına müdahale aslında basittir. Yanma üçgeni olarak adlandırılan, oksijen yanıcı ve yakıcı madde ilişkisini kesmekten geçmektedir. Bu bilimsel gerçek her türlü yangın için geçerlidir. Kısacası üçgenin ayaklarından birini yok ederseniz yanmayı yangına dönüşmeden önleyebilirsiniz. Üzeri tutuşan bir kişinin üzerine bir battaniyenin örtülmesi oksijen ile temasını kesebilmektedir. Üzeri tutuşan bir kişinin koşması daha çok oksijen ile teması anlamını taşıyacağına yere yatarak yuvarlanması tavsiye edilebilir. Yine yanmanın başladığı bir odanın aniden camının açılması da içeriye daha çok oksijen girmesi anlamını taşıyacağına yanmayı yangına hızlıca çevirebilecektir.

Yangın esnasına profesyonel yangın söndürme ve arama kurtarma ekipleri dışındaki kişilerin yangın alanında bulunmaması önerilmektedir. Yangın sırasında açığa çıkan CO ve CO2 gazları başta olmak üzere salınan boğucu gazlar sağlığa ciddi zararları olabilmektedir. Hava beslemeli maskelerin kullanılmasına dikkate edilmelidir.

Oram alanlarına yakın yaşayanları deprem çantaları gibi yanlarına alabilecekleri eşyalarını, yiyecek ve sularını, ilaçlarını, kıymetli eşyalarını koyabilecekleri çantalarını önceden hazır bulundurmaları alışkanlık haline getirilmelidir.

5. Yanan bir bölgede söndürme faaliyetleri sona erdiğinde sonrasında nasıl bir işlem yapılmalı?

Ekolojik, ekonomik ve teknik analizler uzman ekipler tarafından gerçekleştirilmedi. Hasar tespitleri ve restorasyon çalışmaları planlanmalıdır

TÜRKİYE-SURİYE İLİŞKİLERİNİN GELECEĞİ ÜZERİNE ANALİZ

Prof. Dr. Fahri ERENEL

Türkiye-Suriye ilişkilerinin geliştirilmesi yolunda çabaların giderek arttığı bir süreci yaşıyoruz. Bu sürecin bir an önce normalleştirilmesi her iki ülkenin bekası açısından büyük önem taşımaktadır. Geçen her zaman diliminin bu süreci daha da zorlaştıracığı kesin gibidir.

2011’de başlayan iç savaşın aktör sayısı fazlaşmıştır.2011 ‘de yerel aktörler etkili iken günümüzde farklı etki düzeylerine sahip bölgesel ve küresel aktörlerin vekilleri ile birlikte Suriye’de rol oynamaya çalıştıkları görülmektedir.

2011 yılından günümüze kadar yaşanan sürecin sonunda Suriye hukuken olmasa da fiilen 6’ya bölünmüş bir görüntü çizmektedir.

- Fırat’ın doğusu: ABD ve vekilleri PYD/PKK, DEAŞ terör örgütlerinin kontrolünde
- Golán Tepeleri İsrail kontrolünde
- Şam merkez olmak üzere, Fırat’ın batısında rejim güçlerinin kısmen kontrol sağlayabildiği bölgeler
- İdlib ve batısında (Türkiye’nin Hatay sınırına kadar olan bölge) çok sayıda terör örgütünün kontrol ettiği alanlar
- Güney’de Suriye-Ürdün ve Irak sınır birleşim noktasının kuzeyinde, ABD kontrolünde ve etrafında 55 km çatışmasızlık bölgesi ilan edilmiş Et-Tanf askeri üs bölgesi (ABD’nin rejime muhalif, Devrimci Muhafızlar Ordusu olarak adlandırılan grupları eğittikleri bölge)
- Türkiye’nin kontrolünde olan bölgeler

Her bir bilimsel araştırma bir hipotez veya araştırma sorusu etrafında şekillenir. Türkiye-Suriye ilişkileri nasıl düzelebilir? başlıklı bir araştırmanın birden fazla araştırma sorusu olabilir. Ancak, ilk cevabı aranılması gereken soru, “Esad Rejimi, destekçilerinin ve tabi diğer aktörlerin tam ve bağımsız bir Suriye hedeflerinde var mıdır?” olmalıdır. Bu sorunun cevabının Türkiye-Suriye normalleşme sürecinin yol haritasının çizimine de yardımcı olabileceği söylenebilir.

Bu soruya cevap aramadan önce, Suriye’nin Birinci Dünya Savaşı sonucunda Sykes-Picot anlaşması kapsamında demografik, coğrafi ve mezhepsel durumlar dikkate alınmadan oluşturulan bir suni devlet olduğunu dikkate almamız gerekmektedir. Fransa’nın oluşturduğu azınlıkların çoğunluklar üzerinde hâkim kılındığı bu yapı bugünün sorunların asıl nedenidir.

Nüfusun %10'nu oluşturan Nusayri kesime verilen siyasi ve askeri yetkiler, tek adam otoritesi ve dayandığı BAAS partisinin çoğunluk üzerinde kurduğu baskı rejimi sonucu başlayan Suriye iç savaşı yıllardır biriken öfkenin dışı vurumudur.

Mevcut gelişmeleri dikkate aldığımızda Suriye Arap Cumhuriyeti adında bir devletin uluslararası hukuk ve mevcut anayasası kapsamında var olduğu söylenebilir. Ancak, ülkeyi iç savaşa götüren şartlarda değişiklik olmuş mudur? şeklinde bir sorunun cevabı elbette hayır olacaktır. Nusayri azınlık yönetimi asla paylaşmak istememektedir. İsrail'in işgal ettiği kendi toprakları olan bereketli Golan tepelerinden yani işgalci İsrail'den tarım sebze ve meyve başta olmak üzere tarım ürünleri ile ABD tarafından PYD/PKK terör örgütüne mali kaynak oluşumu için tahsis edilen Rakka ve Deyrizor bölgesinde üretilen petrolü, varili 70 dolardan günlük 35 bin varil civarında satın alması Esad Rejimini üzmemektedir. Kendi topraklarında adeta bir prekarya olmuştur Esad Rejimi. Ülkenin her karış varlığı Esad rejiminin idamesi üzerine sözde anlaşmalarla peşkeş çekilmektedir. Rusya, Çin, İran gibi ülkelere verilen tavizler Esad'ın iktidarını sürdürmesinin temel taşlarıdır.

Ülke bu kadar sahipsiz olunca PYD/PKK terör örgütü de başta ABD olmak üzere üçüncü tarafların verdiği cesaret ve destekle hızlı adımlarla kendini meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Ocak 2024'te toplanan sözde meclis ile adına Rojova Toplumsal Sözleşmesi adı verilen sözde bir anayasa metninin kabul edilmesi bile Esad Rejimini heyecanlandırmamıştır. Fırat Nehri doğusunda özerk kanton yönetimleri oluşturmayı hedefleyen bu sözleşme, mevcut Suriye Anayasasını tek taraflı bir oldu bitti ile yok hükmüne getirmek istemiştir. Bu sözde metne Esad ve destekçilerinden birkaç cılız karşı söz dışında tepki verilmemiş, Suriye adına, bölgenin barış ve istikrarı adına en güçlü tepki Türkiye tarafından verilmiştir.

Sözde anayasa içeriğini sahada da uygulamaya başlayan terör örgütü kontrol altında tuttuğu bölgede kanton yapısına gitmiş ve 7 kanton oluşturmuştur. 11 Haziran 2024'te seçim kararı alan, ancak özellikle Türkiye'nin şiddetli tepkisi ile seçimi ertelediğini ilan eden örgüt ilk fırsatta bu girişimini yenileyecektir. Terör örgütü bu girişimleri ile Türkiye'nin harekât icrası dahil Suriye üzerine adeta odaklanmasını sağlayarak olası bir Türkiye-Suriye yaklaşmasını da engellemeye çalışmaktadır. Terör örgütünün seçime meşruluk kazandırabilmek için yüksek meblağlar karşılığında lobi şirketleri ile çalışması konunun ciddiyetini göstermesi açısından da önem taşımaktadır.

Suriye konusunda ABD, Rusya ile uygulanmayan mutabakatlar imzalanmış, göstermelik birkaç ortak devriye faaliyeti dışında mutabakatların hiçbir maddesi uygulamaya sokulmamıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin harekâtı sonrası sıkışan terör örgütü, ABD'nin bölgede sözde varlık nedeni olan DEAŞ terör örgütü elemanlarını tutuldukları hapishanelerden serbest bırakarak

ABD’yi ve batılı ülkeleri DEAŞ üzerinden tehdit ederek Türkiye’ye cephe almalarını sağlamaya çalışmıştır.

Son zamanlarda Rusya’nın Ayn-El Arap’ta Suriye güçleri ile ortak üs kurması ve bu bölgede mutabakatı birden hatırlayarak Türk Silahlı Kuvvetleri ile ortak devriye faaliyetine başlaması, Barış Pınarı Harekât Bölgesi ile Fırat Nehri arasında kalan, terör örgütünün hareket sonrası giderek etkisini arttırdığı bölgeye Türkiye’nin olası bir hareketini önlemek maksatlı olduğu düşünülmektedir.

Başta PYD/PKK terör örgütü olmak üzere özellikle ülkenin kuzey batısında yer edinmiş terör örgütleri çözümsüzlüğü kendi hedefleri doğrultusunda kullanmaya devam etmektedirler. İdlib ve Kuzeyinde çoğu Türkiye tarafından yapılan briket evlerde zorlukla yaşamlarını sürdürmeye çalışan Suriye vatandaşlarının içinde bulunduğu şartlarda Esad’ı ilgilendirmemektedir.

İç savaşın başlamasından bugüne kadar yaklaşık 6 milyon insanı diğer ülkelere göç eden, yaklaşık 5 milyonu da ülke içinde yer değiştiren, bu süreçte nitelikli insanlarını savaş ve göç nedeniyle kaybeden, alt yapısı, ekonomisi yok olan, halkı iyice fakirleşmiş, tarım alanları ve yeraltı zenginlikleri işgal altında Suriye uluslararası literatürde kabul gören şekli ile başarısız ve çöken bir devlettir. Nusayri azınlığın yönetimine dayalı bu devletin küllerinde doğması için bir milli mücadele ruhunun oluşması veya mucize gerekmektedir. Esad rejimi milli bir ruh için asla mücadele vermemektedir. Eğer bu düşüncede olmuş olsa muhalif kesim ile çok önceden en azından asgari müştereklerde birleşerek ortak bir ruh oluşturmaya çabaları. Bu zor bir işti Esad için. O kolay yolu buldu ve muhaliflerin evlerine, topraklarına, bankalardaki paralarına el koyarak onların daha kindarlaşmalarını ve kutuplaşmalarını sağladı. Aynı işi Fırat’ın doğusunda da terör örgüt yaptı. Suriye vatandaşı Arapların, Türkmenlerin arazi, ev vb. gayrimenkullerine el koydu, tapu kayıtlarını değiştirdi, okullarda Arapça eğitimi yasakladı.

Kısacası Fırat’ın batısında Esad rejimi, doğusunda ise terör örgütü Suriye vatandaşlarını topraklarından kopardı. Topraklarında kopan insanlar artık yeni bir hayat kurdular ve yeni hayatlarını yerleştikleri yerlerde sürdürmeye çalışıyorlar. İstatistikler göç edenlerin geri dönme olasılıklarının her geçen gün düştüğünü göstermektedir. Suriye sadece nitelikli insan gücünü değil nüfusunu da ciddi oranda azalttı. Bu durumun ekonomik anlamda Suriye’ye sağlayacağı fayda veya zararı barış ve istikrar tesisinden sonra ancak görebileceğiz.

Özellikle küçük yaşta başka bir ülkeye gitmek zorunda olan veya o ülkede doğan nesil için Suriye ileride tatil zamanları gidilecek baba ocağı olmanın ötesinde bir anlam ifade etmeyeceği gibi bu insanlar için asla bir vatan anlamını taşımayacaktır. Suriye’nin daha önce de tam

olmayan milli birlik ve beraberliği, tasada ve kıvançta ortak olma düşüncesi de adım adım yok olma evresine girmektedir

ABD, Fırat'ın doğusundan çekilmeyi özellikle Trump döneminden beri gündeme getirmektedir. Ancak, çekilme yerine sürekli takviyelerle daha da güçlendiğini anlayabiliyoruz. Yine son zamanlarda Arap aşiretlerinin saldırıları, İranlı milisleri ve DEAŞ'ı bahane ederek Deyrizor, Rakka başta olmak üzere Fırat nehri boyunca gözetleme kuleleri (kule sayısının 142 olması beklenmektedir) inşa etmeye başlaması kalıcılığını arttırmaya ve Fırat Nehri'ni adeta bir sınır olarak görme hamlesi olarak dikkate almak uygun olabilecektir.

Hatırlanacağı üzere 12 Mayıs 2022 'de ABD Hazine Bakanlığı Yabancı Varlıklar Ofisi tarafından yapılan bir açıklama ile YPG/PKK terör örgütü işgali altındaki bölgelerde Suriye'ye uygulanmakta olan Sezar yaptırımlarına takılmadan, ABD şirketlerine yatırım yapma imkânı getirilmiştir. Bu kararın en ilginç yanı bu firmaların Suriye rejimi ile bir işlem tesis etmeden faaliyetlerini sürdürecektir olmaları, yatırım lisansı verilmesi ve bu lisansların Suriye'nin kuzeydoğusu ve kuzeybatısında rejimin kontrol etmediği alanlar olarak belirlenmesidir. ABD artık işgalin ötesine geçmiş başta tarım olmak üzere Suriye'nin yeraltı kaynakları açısından önemli bu topraklarını resmi bir yazı ile kendi şirketlerine açmakta, Suriyelilerin hakkını daha önce başta Irak olmak üzere birçok ülkede yaptığı gibi her türlü hukuka aykırı olarak açıkça gasp etmektedir.

Diğer taraftan yıllardır Cenevre'de sürdürülen ve bir sonuca asla ulaşmayacak gibi görünen anayasa görüşmeleri Suriye Arap Cumhuriyeti'ni adım adım yok oluşa götürmektedir.

Suriye'nin mevcut durumundan geleceğe yönelik farklı öngörüler çıkarılabilir. Gelecek öngörülerinde ABD ve Rusya'nın rejime duruşu farklıdır. Rusya, Esad'ın her şartta yönetimde kalmasını isterken, ABD ise tam tersini düşünmektedir. ABD ve Rusya aynı noktada buluşmadan veya Esad bir şekilde yaşamını yitirmedikçe Suriye'deki bu kısır döngü devam edecektir. Esad ise rejimini sürdürebilmek için mevcut statükonun devamını doğal olarak istemektedir.

Suriye konusunda, İran ile Rusya'nın zaman zaman farklı düşündüklerini de ilave etmeliyiz. Sahada rejime en çok destek İran tarafından verilmektedir. Çok sayıda İranlı milis Rejim ordusu ile birlikte faaliyet göstermektedir. Ancak, daha önce İran'a verilen Lazkiye limanı ve diğer kolaylıkların Rusya'ya aktarılması İran'ı rahatsız etmiş ve etmektedir.

Suriye konusunda Türkiye-Rusya -İran arasında oluşturulan Astana mutabakatı iç savaşın daha büyük boyutlara ulaşmasını büyük ölçüde engellemiştir. Bu durum, BM ise Rejimin askerî operasyonlarla yeniden kontrol ettiği yerlerde toplumsal ve siyasal kontrolü tam olarak elde

etmeye ve uluslararası siyasette meşruiyet sorununu ortadan kaldırmaya odaklanmasına imkân sağladığı görülmektedir. Arap Birliği ve İslam İşbirliği Teşkilatı toplantılarına katılabilmesi Şam'ın diplomatik olarak yeniden kabul edildiğini gösterir adımlar olarak dikkat çekmektedir. İtalya'nın 12 yıl aradan sonra Şam'a büyükelçi atayacağını duyurması da Rejime meşruiyet tesisi konusunda güven veren adımlar olarak değerlendirilmektedir.

Rejim bu adımlar atarken İdlib ve İdlib'in kuzey ve kuzey batısı en az Fırat'ın doğusu kadar Suriye'nin toprak bütünlüğü için tehdit oluşturmaya devam etmektedir. 2020 yılı ortalarından itibaren HTŞ İdlib'i tam olarak denetimi altına almış, ılımlı muhalifleri ve El Kaide mensuplarını devre dışı bırakarak, Suriye Geçici Hükümetini de İdlib'ten çıkararak kendi hükümetini kurmuştur. 28 bin kilometrekarelik bir alanı kontrol eden ve 20 binden fazla militana sahip olan HTŞ adeta bir devlet olarak hareket etmektedir.

Rejim muhalifleri ise PKK/PYD'ye karşı Türk Silahlı Kuvvetleri ile ortak harekate katılmışlar; birkaç kez HTŞ saldırısına karşı koymuşlar, sık sık birbirleriyle çatışmışlar, bazen de içlerinde bazı gruplar, HTŞ ile bir olup, aynı çatı altında bulunduğu ortaklarına tuzak da kurmuşlardır. Muhaliflerin bütüncül hareket edememesi Suriye Geçici Hükümeti'nin kontrol ettiği bölgede yerel yönetimlerin ağırlık kazanmasına, PYD ve HTŞ'nin yaptığı gibi kuvvetli bir otorite geliştirememesine yol açmıştır. Uluslararası alandan destek sağlanma hamleleri iç sorunlar nedeni ile yetersiz kalmıştır.

Suriye'de ekonominin son derece kötü olmasının yanı sıra gıda sorunu ayrı bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır. 5.5 milyona yakın insanın gıdaya erişimi konusunda en hassas bölgelerin Afrin ve Halep'in kuzeyi olarak değerlendiriliyor olması gıda fiyatlarında artışı ve elbette Kuzeye yani Türkiye'ye doğru yeni bir göç hareketini tetikleyebilir.

2020 yılında ABD tarafından uygulamaya konulan "Sezar Suriye Sivil Koruma Yasası" ya da kısa adıyla "Sezar Yaptırım Yasası" da ekonomik ve siyasi anlamda rejimin karşısında önemli bir engel olarak durmaktadır.

Diğer taraftan Suriye güneyinde Lübnan'ın kuzey sınırından başlayarak Humus, Palmira, Tanif, Suveyda, Dera, Golan ve Şam bölgesini de içine alan bir bölgenin İsrail tarafından iç savaşın başladığı 2011 yılından itibaren yüksek güvenli bölge ilan edilmesi, ABD'nin Irak petrolünü Akdeniz'e ulaştırmak, İsrail güvenliği için bir kuşak oluşturmak maksatlı David adı verilen koridor oluşumu ile de uyumlu olduğunu dikkate almak gerekmektedir.

Görüldüğü üzere Rejim, kendini daha güvenli hissedeceği ve meşruluğunu arttırabileceğini düşündüğü hamlelerine devam etme çabaları içindedir. Ancak, başta gıda krizi olmak üzere, ağırlaşan ekonomik sorunların yanı sıra İran-ABD arasında Suriye topraklarında yaşanmakta

olan düşük yoğunluklu çatışma ortamı, Lübnan'da ki dağınıklık ve Rejimin destekçilerinden biri olan Hizbullah'ın bütün güç unsurları ile İsrail'e angaje olması, Rusya'nın bütün dikkatini Ukrayna ile olan savaşın yönlendirmiş olması, ABD himayesinde PYD/PKK terör örgütünün artan ayrılıkçılık faaliyetleri, İdlib'te sürekli güç kazanan HTŞ, İran'ın İsrail'e yönelmesi, İsrail'in zaman zaman İranlı milisleri bahane ederek Suriye topraklarına düzenlediği saldırılar Rejimin ülke bütünlük ve bağımsızlığın sağlanmasında büyük engellerdir. Bu engellerin kısa zaman diliminde ortadan kaldırılması mümkün görülmediğine göre Rejimin yapması gerek en uygun harekât tarzının mevcut kazanımlarını pekiştirmekten geçtiği öngörülmektedir. Rejim de bunun farkındadır ve meşruiyetini çeşitli tavizlerle sürdürmeye gayret etmektedir.

Suriye ile Türkiye'nin normalleşmesi elbette gerçekleştirilmelidir. Bu normalleşme için gerekli şartların Suriye tarafından kısa ve hatta orta vadeli bir dönem içinde dahi gerçekleştirilmesi çok zor görünmektedir. Bu süreç sadece Suriye'nin elinde değildir. Suriye üzerinde menfaati olan aktörlerinde buna öncü olması gerekmektedir.

İlk başta sorduğumuz "Esad Rejimi, destekçilerinin ve tabi diğer aktörlerin tam ve bağımsız bir Suriye hedeflerinde var mıdır?" sorusunun cevabı yukarıda yapılan analizler dikkate alındığında bugünkü konjonktürde hayır olacaktır.

Rejim öncelikle kendi güvenlik ve meşruiyetini sağlamaya odaklanmıştır. Türkiye ile normalleşme kapsamında ön şart olarak ileri sürdüğü Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kontrol altında tuttuğu topraklarından geri çekilmesi bu şartlar altında asla mümkün olmayacak bir durumdur. Rejim öncelikle ekonomik yapısını güçlendirecek, gıda krizine çözüm getirecek, iç istikrar ve huzur sağlayacak, muhalifler dahil her vatandaşını kucaklayacak, iç göç ile yer değiştiren vatandaşları için uygun yerleşim ve güvenlik koşullarına odaklanacak, ülke dışına göç etmek zorunda kalan vatandaşları için uygun geri dönüş koşulları sağlayacak, PKK/PYD terör örgütünün ülkeyi bölme girişimlerini ve ülke güneyinde oluşturulmaya çalışılan David Koridoru'nu engellemeye, işgal altında ki toprağı olan Golan Tepelerini geri almak, İdlib ve kuzeyini terör örgütlerinden temizlemek yerine Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kontrol ettiği bölgelerden geri çekilmesini sağlamaya odaklanması beyhude bir çaba olarak görülmeli ve dikkate dahi alınmamalıdır.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin çekildiği varsayıldığında, bu bölgeleri Esad hangi güç unsurları ile kontrol edecektir? Fırat Nehri batısında kısmen kontrolü sağlayan, İran'ın çabaları ile ayakta duran, milli kavramından uzaklaşmış, eğitimsiz, eski teknolojiye sahip, nitelikli insan gücünün büyük kısmını kaybetmiş, mezhepçiliğe dayalı sözde ordusu ile mi kontrol etmeyi düşünmektedir?

Esad'ın şartlarının arkasında İran'ın olması kuvvetler muhtemeldir. Esad'ı finansal anlamda ayakta tutan İran'dır. İranlı milislerin hakimiyet alanlarını giderek genişlettiği görülmektedir. İran, Türkiye'nin Suriye'deki varlığında rahatsızdır. Evet, Astana sürecinde ortak hareket edilmiş gibi görüntü verilmiş olsa da İran gerek Suriye gerek Irak ve gerekse de Lübnan'daki kazanımlarını asla paylaşmamak ve bu konularda geri adım atmak istememektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin geri çekilmesi, Türkiye açısından beka sorunu, yeni göç akımı ve yeniden istikrarsızlaşan bölge olarak karşımıza çıkabilecektir. Bu durum PYD/PKK terör örgütünün sözde toplumsal sözleşmesini tam uygulamaya geçmesi içinde uygun fırsatlar yaratabilecektir.

Rejim, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin geri çekilmesinde zorlama için İdlib kozunu elinde tutmaya devam edecektir. İdlib'e olası saldırısı ile Türkiye'ye hem terör örgütlerini ve hem de Türkiye'nin yaptığı biriket evlerde zor şartlarda yaşamaya çalışan 2-3 milyona yakın insanı Türkiye'ye göçe zorlayabilecektir. Bu durum Hatay ilimizi de güvenlik ve sosyal yaşam açısından zorlayabilecektir.

Türkiye, Esad'a karşı kendi şartlarını açık bir şekilde ortaya koymalıdır. Öncelikle Rusya ile yapılan mutabakat tam anlamı ile hayat geçirilmelidir. Ardından ABD ile mutabakat içeriği sürekli gündemde tutulmalıdır. Rusya ile mutabakat içeriği üzerinden Rejim ile daha genişletilmiş bir mutabakat üzerinde görüşme yapılarak gelecek odaklı bir çekilme planlaması yapılabilir.

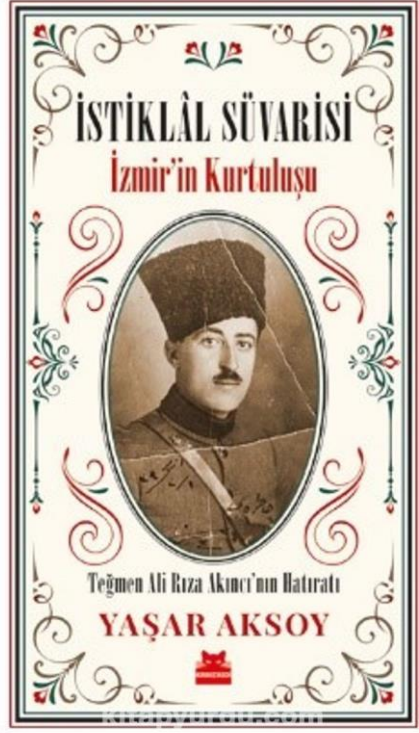
Unutulmamalıdır. Türk askerini ayağının değmediği bölgelerde kaos, Askerimizin kontrolü altındaki bölgelerde ise Devletimizin katkısı ile de normale dönmüş bir toplumsal yaşam mevcuttur.

Kıbrıs Barış Harekâtı başladığı an Başbakan Rahmetli Sayın Bülent Ecevit'in "Biz Kıbrıs'a Sadece Türklere Değil Rumlara da Barış Getirmek için Gidiyoruz" sözleri sonrası nasıl Kıbrıs adasında 50 yıldır barış ortamı tesis edilmiş ise Suriye'nin kuzeyinde Türkiye'nin kontrol ettiği bölgelerde de barış ve istikrar büyük ölçüde sağlanmış durumdadır. Esad, öncelikle Türkiye ile barış ve istikrarın tesisi için işbirliği yapmalıdır. İşbirliği şartla ileri sürülerek gerçekleştirilemez.

ÜLKESİNİ KONTROLDEN YOKSUN BİR REJİMİN AYNAYA BAKMADAN TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNE İŞGAL GÜCÜ DEMESİ YOK HÜKMÜNDEDİR.

TAVSİYE EDİLEN YAYIN

Bu kitap, Birinci Dünya Savaşı'nda Filistin-Suriye cephesinden sonra Bolşevizm yanlısı Yeşil Ordu'da, ardından Mustafa Kemal Paşa'nın İstiklal Ordusu'nda çarpışan, Fahrettin Altay Paşa komutasındaki 5. Süvari Kolordusu, 2. Tümen, 4. Alay, 2. Bölük Süvari Takım Kumandanı olarak, İzmir'e ilk giren ve Hükümet Konağı'na Türk bayrağını çeken Teğmen Ali Rıza Akıncı'nın şimdiye kadar hiç yayınlanmamış hatıratını sunar.

Kitap aynı zamanda İzmir'in Kurtuluşu destanıdır: İstiklal Ordusu'nun en altındaki aç, susuz, uykusuz, beş parasız, çıplak atına semersiz binen, kuru peksimetten başka bir şey yiyemeyen, atı ve tüfeğinden başka hazinesi olmayan ama vatan aşkı ile kavrulan insanların emperyalizme karşı destansı isyanının hikâyesi...